

סרטים

ללא שום אשליות

אניית האשליות (חן, תל-אביב; ארצות-הברית) מובן שמפיצי הסרט לא יכלו להשאיר לו את שמו המקורי והידוע: ספינת השוטנים. לזכותם אפשר לומר שהם, לפחות, לא קראו לא ספינת האשליות האבודות.

זהו סרט טוב לקהל הרחב. הוא טוב משום שאין בו יותר מדי שמאלץ, אין בו יותר מדי שיחית-אהבה של צעירים מת-בגרים, אין בו יותר מדי בעיות בגידה,

דימונינג'ו

מה יש? יש גוף!

ופרייה, ונישואין, וגירושין, אין בו יותר מדי בעיות פסיכולוגיות-פילוסופיות-דרמא-תיות לקהל המתבגר. הוא מתאים לקהל הרחב, כי יש בו די מכל זה.

הסרט, המבוסס על ספרה של קתרין אן פורטר, מתאר אניית-נוסעים המפליגה מן דרום-אמריקה לגרמניה בשנת 1933. האנייה מסמלת את העולם. יש איש המסביר את זה לקהל בתחילת הסרט. הוא מסביר את זה גם באמצעותו ולמי שבכל זאת לא הבין, הוא מסביר את זה בסוף, לפני שהמסך יורד.

במחלקה הראשונה של האנייה נוסעת גברת מזדקנת וריקנית (ווייאן ליי), המח-פשת גיבולו צעיר. אך יודעים שהיא מדקנת וריקנית? היא אומרת את זה. פעם לקהל, ופעם לחברים שלה מהסרט. נוסעים שם הקונסטה, שהוגלתה מארצה משום שעזרה להמונים הקובאיים במאבקם בשלטון, ויש רופא האנייה, הם, שניהם, נפלאים, מדהימים ועוצרי-נשימה, משום ש-הם מגולמים על-ידי סימון סיניורה ואוסקר חרנר, לכן גם סיפור האהבה והחיים שלהם כל-כך משכנע.

נוסע שם גמד אחד, יהודי אחד הנראה כמו גרמני (היינס רוהמן) וגרמני אחד הנראה כמו יהודי (חווה פרה). בחורה ארית בלונדית, להקת-ריקוד ספרדית, וגו אהבים, שחקן-כדורגל, וגילה גולן.

הם מהחיים, כולם, מעין חתך של החברה הריקנית והאדישה, המתעלמת מהעניים וה-סובלים (המסומלים על-ידי נוסעי המחלקה הרביעית באנייה) החיה על דעות קדומות, חוקים אכזריים, וכללים מטופשים.

הבמאי, טנלי קרמר, וכותב הדיאלוגים, אבי מאן, כל-כך טרחו להסביר ולפרש את ספרה המצויין של קתרין אן פורטר, עד שאין שום ספק שבקהל-הצופים לא נשאר אפילו אדם אחד שלא הבין אותו.

הם רוצחים הסרטים

אנו רוצחי הנשים (גליאור, רמת-גן; צרפת) הוא סרט נוסף שיכול היה להיות סרט טוב, אילו היה לו תסריטן

טוב, אילו היו בו דיאלוגים טובים, ואילו היה מבוסס על סיפור טוב.

הסיפור הבלשי, עליו מבוסס הסרט, עור-סק בשני אנשים, הרוצים לרצוח את נשוי-תיבה. האחד הוא רוצח אמיתי, והשני אינו מסוגל, בעצם, להזיק לזכוב.

כדי שלא יהיה שום ספק בהבדלים שבי-ניהם, הרוצח האמיתי הוא גם גרמני, גם שמן, גם מכוער, וגם קצת בעל מום, הוא חצי עיוור. זה שאינו מסוגל לנגוע בזכוב הוא צעיר, יפהפה, סובל, לא בצדק, מאשתו ההיסטרית, ונהנה, בצדק, מאהבתה של מו-סיקאית יפהפיה.

אי-אפשר לספר מה קורה שם, משום שזהו סרט-מתח, ומשום שלא קורה בו כלום. מרוב פסיכולוגיה ומוסר-השכל, אי-אפשר למצוא שם לא עלילה הגיונית, ולא סיפור מתקבל על הדעת. הביום של קלוד אוטן לרה הוא מקצועי ומהוקצע, המישחק של גרט פרובה מצויין, והפנים של מוריס רונה ומרינה ולאדי נהדרים.

הגרמנים הטובים

שעת האמת (ארמן-דויד, תל-אביב; צרפת-ישראל) הוא סרט שיש בו שני דברים בלתי-נסבלים. האחד הוא החיטוט הבכייני בשואה. השני הוא העמדת הנאצים באור-חיובי, אור של אנשים צודקים, שלא ביצעו פשעים, רק טעו, ומנסים לכפר על טעותם. האור של האופנה החדשה, אופנת הגרמנים הטובים.

מותר להעלות את השואה בסרטים, ו-צריך להעלות את השואה בסרטים, אבל צריך לעשות זאת בדרך הראויה לנושא. אי-אפשר שכל בכיין יספר כמה זה נורא ששישה מיליון יהודים מתו, יעשה מה סרט ועוד יוסיף לזה את הפילוסופיה ה-נוצרית של הסליחה והמחילה.

שעת האמת הוא סיפור על אדם בשם יונתן שטראוס, ניצול מחנות-הריכוז, החי בישראל, עם אשה ישראלית, ומנסה ל-שכוח את העבר.

יום אחד בא אליו חוקר אמריקאי, המעלה על הכתב את חייהם של עשרים ניצולים. תוך כדי חקירה הוא מגלה את האמת על הניצול האחרון, יונתן שטראוס.

צילומי הסרט (רנאר) הם נהדרים. הי-בימוי (נהרי קלף), התמונות, המוסיקה, הי-מישחק של קארל וינס בהם, של קורין מרשן, של רינה גנור וכל השאר, עשויים כל-כך טוב, עד שפשוט חבל על שהשי-תמשו בחסריתן בלתי-מתאים, ובנושא ש-אינו לפי מיתחם.

יומן החדשות

אזנה מרטינזי ויאן סוראל שר-דוים ורוצחים עכשיו את כל ספרד, בסרט הנקרא דיאבוליק. כשהם יגמרו את ספרד, הם יעברו לניו-יורק ולרומא. הם יחסלו את שתי הערים הללו, ואחר-כך קשה להאמין, הם יתאבדו האחד בשניה. מובן שמלבד כל זה יהיה שם ריגול, פצצה אטומית, סינים רעים, וסוף טוב. הלהאי שזה יהיה כבר באמת, הסוף. במרדני משתרעת מזה זמן רב על כמה קילומטרים, רומא העתי-קה. היא נשארה שם עוד מההיסטריה של נפילת האימפריה הרומית. בעליה משכירים אותה, תמורת תשלום מתקבל על הדעת, ל-כל מי שרוצה להשתמש בה. בימים אלה משתמש בה ריצ'ארד (הפאטנט) ל. ספטר. הוא מסריט בה את מיקרה מוזר קרה ב-דוד לפורום. ג'והני הולרדיי הגיע כבר לגיל 22. לכן הוא יכול להצהיר: „אני משתעמם עד מות. בכל מקום, כל הזמן. אני הולך למועדוני-לילה, יושב שם עד 6 בבוקר, ומשתעמם. פעם, כשהייתי יותר צעיר, זה היה אחרת, השתעשעתי, עשיתי חיים. עכשיו אני משתעמם.“ ג'וזף הס' טון עומד לעשות סרט בשם ווסרלו. הוא מסר את כתיבת התסריט לאנגלי בשם הררי קרייג. הצרפתים מתנגדים. הם חוששים שהאנגלי הזה יהרוג להם עוד פעם את נפוליאון, לאחר שהרוסים והאמרי-קאים עשו את זה כבר עשרות פעמים. בריספון קילר מחפשת עבודה. אולי יש למישהו איוה מקצוע בשבילה? גם מילן דמונינג'ו מתפשטת. היא עדיין לא מפשיטה את כל מה שאורסולה אנדרסן, למשל, מפשיטה, אבל דעות מתקדמות כבר יש לה על זה. „אני חושבת שיש לי גוף יפה. אם כן, למה לי להסתיר אותו? גם בעלי חושב שיש לי גוף יפה. את כל התמונות הנוערות שלי הוא מצלם בעצמו. הוא פשוט גאה בו.“

גידסת הסטודנטית על מה שאירע בליל

אני,

הקצין

והמכונות

שאלה אותו בקול מתקתק: „אלי אתה מגיע לחיפה?“

מה התרחש לאחר-מכן, בדקות המעטות שעברו בין צומת רמת-אביב ותחנת-המש-טרה בהרצליה? כל אחד משני הצדדים מפנה אצבע מאשימה אל רעהו וטוען ב-חוקף: „נפלתי קורבן לפרובוקציה מתו-עבת! מכונות הסימקה הקטנה, בעלת תו-הזהירות של נכה, עדת-הראייה היחידה, שר-תקת. מה יכלה לספר אילו הוזמנה אל דוכן-העדים?“

„היא יכלה לספר סיפור מכוער מאד“, סבורה הסטודנטית, „סיפור על קצין-מש-טרה הסרמפזון, שהתנהג אלי כאילו הייתי

מדוע כחורה יפה כל-כך צריכה לנסוע בטרמפי?“

שבוע לאחר המיקרה הסיפה השאלה לנקר-במוחה. היא ניסתה לשחזר לעצמה את הי-מיקרה לפרטי: על הכביש החשוך הדרו, הלוד-ושוב, עשרות אורות, נעלמו ואחרים הופיעו במקומם.

אוטובוסים חלפו משני צידי הקו הלבן החוצה את קטע הכביש בין תל-אביב ו-הרצליה, לאורך הדרך המובילה לחיפה. „מדוע כחורה יפה כמוך צריכה לנסוע בטרמפי?“

באמת, שאלה קשה.

היא לא הופיעה בשאלון הבחינה של החוג-להיסטוריה. היא נשאלה הרחק מתחו-מי האוניברסיטה התל-אביבית, אבל בכל זאת היא הזכירה לה פרשיות היסטוריות מסוימות, עליהן קראה בספרי-הלימוד ושם-עה מפי הפרופטורים.

כן, והסיפור הלא-יפחות מסעיר של ה-סטודנטית להיסטוריה, כלומר היא עצמה, וקצין-המשטרה. הוא עדיין לא נכנס להיס-טוריה, אבל מי יכול היה לדעת סמוך לשנת 1800, שדוירה היפהפיה ואדומת-השיער תש-תרע על פני עמודים רבים בספרי-ההיס-טוריה?

★ ★ ★

מה חשב הקצין?

יא יפה מאד, שקטה מאד, מהוק-צעת להפליא. את עולמה הרוחני בנתה והקימה בעזרת הסמינר למורים והחוג-להיסטוריה של האוניברסיטה התל-אביבית. את השאר היא למדה במכון לטיפוח החן והיופי של לאה פלטר.

האוניברסיטה דיברה מגרונה, שעה ש-סיפרה השבוע את פרטי המיקרה, שהעלה אותה אל כותרות העיתונים. בית-הספר ליופי הצעין מכל אבר בגופה, כשניסתה לשמור על הופעה מאופקת.

פניה החלקים היו מאופרים במקצועיות רבה. האיום האדום-אורנגי השלים להפליא את שיערה הבהיר, ששעית-טיפול רבות מול הראי השנו לו ברק זוהר. עגילים זהובים, קטנטנים, היו ניגוד משלים לוגי-עניינים גדולות-כחולות, שעטרת של עפרון שחור עושות אותן עוד יותר גדולות ועוד יתר כחולות. חליפה ירקרקת, אלגנטית מאד, השלימה זוג נעליים שחורים, חסרי-העקב.

איך נראתה קליאופטרה שעה שנגלתה לעיניו המפתות של אנטוניוס? כיצד פיתה נפוליאון לראשונה את דוירה האדמונית? על מה חשב שלמה המלך למראה המחלות-הפאר שעטרו את גתה המפתה המשות-צורי-בושש-שבא של המלכה האפריקאית?

אילו מחשבות חלפו בראשו האדמוני, מגודל-השיער, של פיליפ תורן, מפקח-המשטרה מרמת-גן, למראה הסטודנטית ל-היסטוריה ציפורה קוסטאקובסקי, שהיטיחה בתנועה קלילה יד עדינה, מול אורות מכר-ניחו, על צומת-הכביש במקום בו פונה רחוב איינשטיין אל כביש תל-אביב-חיפה? בית-המשפט לא יגלה עניין רב במחשבו-תיו של קצין-משטרה הלוחץ על הבלמים, למראה הצעירה המצומצמת את ידה, כי איש, מלבד הקצין עצמו, אינו יודע מה הביק במוחו באותו חלקיק של שניה, ומה התרחש בליבו פנימה שעה שהיא

זונה, ואחר-כך ליכלך את שמי עם כל מיני שקרים מתועבים!“

„אני מאמין למפקח תורן!“ הכריז לער-מתזאת מפקדו, סגן-ניצב יצחק זירא, ש-

קוסטאקובסקי

לא היתה רק סטודנטית ב-אוניברסיטה התל-אביבית, אלא גם דוגמנית-צילום מתחילה, תלמידת המכון לטיפוח-החן של לאה פלטר. הצעירה החיפאית אהבת להצטלם בבגדיים, מתגאה בתמונותיה.

החליט להיות שופט-מטעם-עצמו, וראה עצי-מו מיסמך, וחייב, להוציא פסק-דין, עוד לפני שהעניין הגיע אל בית-המשפט.

הפרזתה והמפקח

איד כחורה יפה ומושכת כמו צי-פורה קוסטאקובסקי נוסעת בטרמפי? זאת ביקש לדעת קצין-המשטרה, עוד לפני שהיא ידעה שהוא קצין-משטרה. היא הסי-בירה לו. לרגע חשבה כי הדרך הארוכה תהיה משעממת מדי, חריגנית מדי, לאורך הכביש החלק, במכונית הקטנה, לא היססה לפתוח בפניו את מנעולי ליבה.